

SHIFOXONA ICHI INFEKSIYASI.

Yuldasheva Dinora Yashinovna

Buxoro viloyati G'ijduvon tumani

Abu Ali ibn Sino nomidagi

Jamoat salomatligi texnikumi

Annotatsiya -Ushbu maqolada shifoxona ichi infeksiyalarining kelib chiqish sabablari,asosiy qo'zg'atuvchilari, klinik turlari hamda ularning oldini olish chora tadbirlari yoritilgan.SHifoxona ichi infeksiyalari bemor salomatligiga jiddiy xavf solishi va davolash jarayonini qiyinlashtirishi ta'kidlangan .Profilaktika choralariga rioya qilishning ahamiyati asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: Shifoxona ichi infeksiyasi, profilaktika, dezinfeksiya, aseptika, antiseptika, sterillash, tranmessiv, vertikal, alimentar, parenteral, fekal oral, patogen, dezinfektant, pososotit.

Annotatsiya -V dannyoy stat'ye rassmatrivayutsya prichiny, osnovnyye vzbuditeli, klinicheskiye tipy i profilakticheskiye mery vnutribol'nichnykh infektsiy. Podcherkivayetsya, chto vnutribol'nichnyye infektsii predstavlyayut ser'yeznuyu ugrozu dlya zdorov'ya patsiyenta i oslozhnyayut protsess lecheniya. Obosnovyvayetsya vazhnost' soblyudeniya profilakticheskikh mer.

Klucheviye slova: vnutribolnichnaya infektsiya, profilaktika, dezinfeksiya, aseptika,antiseptika, sterilizasiya,peredacha, vertikalnaya, pishchevodnaya, parenteralnaya, fekalno oralnaya, patogen, dezinfitsiruyusheye sredstvo, pozosotit

Abstract-This article discusses the causes, main pathogens, clinical types, and preventive measures of hospital-acquired infections. It is emphasized that hospital-acquired infections pose a serious threat to the patient's health and complicate the treatment process. The importance of adhering to preventive measures is justified

Keywords :*Hospital-acquired infection, prevention, disinfection, asepsis, antiseptics, sterilization, transmission, vertical, alimentary, parenteral, fecal-oral, pathogen, disinfectant, pososotitis*

Shifoxona ichi infeksiyasi - bemor shifoxonada davolanishi yoki tibbiy yordamga murojaat qilishi natijasida, kasallik belgilari statsionarda yoki undan chiqqandan so'ng ambulatoriya-poliklinika muassasasida yoki uy sharoitida paydo bo'lishidan qat'iy nazar yuqumli kasalliklarni keltirib chiqaruvchi mikroorganizmlar qo'zg'atadigan shuningdek, tibbiyot xodimining ish faoliyati davomida yuqishi oqibatida yuzaga keluvchi yuqumli kasallikdir. Shifoxona ichi infeksiyasi lotincha pososotit, yunoncha posokoteo — shifoxona. Ushbu termin “shifoxona ichi” infeksiyasining sinonimidir.

Zamonaviy davolash-dagnostika texnologiyalarining rivojlanishiga qaramay, IBD muammosi tibbiy va ijtimoiy ehtiyojni har qachongidan ham dolzarb qilib qo'yadi. Bizning va xorijiy tadqiqotchilarning ma'lumotlariga ko'ra, Shifoxona ichi infeksiyasi kasalxonaga yotqizilgan odamlarning 5-20 foizida uchraydi.[4] Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti ma'lumotlariga ko'ra, shifoxonaga yotqizilgan bemorlarning o'rtacha 8,7 foizi nozokomial infektsiyalar qo'zg'atuvchilarini tashuvchilar bo'lishi mumkin. Dunyoda 1,4 million odam shifoxona ichi sharoitida yuqtirib olgan kasalliklari tufayli azob chekadi[5] Shifoxona ichi infeksiyasining hozirgi o'sishi va rivojlanishi quyidagi omillarga bog'liq: Yirik shifoxona komplekslarini yaratish. Kasalliklarning kundalik va yaqin o'zaro ta'siri. Yuqumli qo'zg'atuvchilarning kuchli va sun'iy uzatish mexanizmini shakllantirish. Bu invaziv davolash va diagnostika usuliga bog'liq. Davolash va diagnostikada sterilizatsiyaning maxsus usullarini talab qiluvchi murakkab jihozlardan foydalanish ham o'z samarasini bermoqda. Yuqumli qo'zg'atuvchilarning yuqish mexanizmining faoliyati. Ayniqsa, davolanish muassasalarida kasalliklar va shifokorlarning yaqin o'zaro ta'sirida uy-ro'zg'or aloqasi havo orqali tarqalishi mumkin.

Shifoxonaga tushishdan oldin mavjud bo'lgan infeksiyaning davomi yoki asorati bo'lgan yuqumli kasalliklar Shifoxona ichi infeksiyasi bo'lib hisoblanmaydi. Shuning bilan birga bemordagi yuqumli kasallikdan tashqari boshqa infeksiya rivojlanishi yoki mavjud bo'lgan infeksiya ustiga yangi qo'zg'atuvchining qo'shilishi (paydo bo'lishi) Shifoxona ichi infeksiyasi deb baholanadi.

Shifoxona ichi infeksiyasi qo'zg'atuvchilari o'z tuzilishiga ko'ra viruslardan tortib bir xujayrali jonivorlarga bo'lishi mumkin. Shifoxona ichi infeksiyasining qo'zg'atuvchilari ko'pincha bakteriyalar, kamdan-kam holatlarda viruslar va zamburug'lar bo'lishi mumkin.

Shifoxona ichi infeksiyalarining epidemiologiyasi. Ko'pchilik Shifoxona ichi infeksiyasining antroponozlarga kiradi. Antropoz tabiatli Shifoxona ichi infeksiyasining qo'zg'atuvchilar va ba'zi zooantroponozlarning manbai bemorlar, tibbiyot xodimlari, bemorni parvarish qilish uchun jalb etilgan qarindoshlar, tashrif buyuruvchilar bo'lishi mumkin. So'nggi yillarda qator Shifoxona ichi infeksiyasining infeksiya qo'zg'atuvchisining manbai sifatida tibbiyot xodimlarining ahamiyati oshib bormoqda. Bemorlarni parvarish qilish uchun jalb etiluvchi shaxslar Shifoxona ichi infeksiyasi qo'zg'atuvchilarining manbai sifatida bemorlar va tibbiyot xodimlaridan keyin 3 o'ringa qo'yildi.

Shifoxona ichi infeksiyasining ortib borishi quyidagi qamrovli omillar bilan bog'liqdir:

- holsizlangan bemorlar va doimo hamda yaqindan bemorlar bilan muloqotda bo'luvchi tibbiyot xodimlarining katta zichligiga ega bo'lgan o'ziga xos ekologiyaga ega bo'lgan yirik shifoxona komplekslarining barpo etilishi;
- qo'zg'atuvchilarni invaziv aralashuvlar, davolash va diagnostik tibbiy muolajalar, tibbiy apparaturaning qo'llanilishi bilan bog'liq bo'lgan sun'iy yuqish yo'llarining shakllanishi;
- infeksiyaning yashirin shakllari bo'lgan yoki tashuvchilari bo'lgan mijozlar, tibbiyot xodimlari, bemorlar ko'rinishida bo'lgan.

Shifoxona ichi infeksiyasining doimiy manbalari;

- antibiotiklarning keng qo'llanilishi;
- yuqori chidamlilikga ega bo'lgan hospital ichi shtammlarning shakllanishi;
- xavf omillari kontingenti – zamonaviy tibbiyot yutuqlari tufayli parvarish qilinadigan va davolanadigan bemorlarning ko'payishi;
- “hayotning ikkita qutbida” joylashuvchi bemorlar ulushining ortishi, bemorlar orasida keksa yoshdagilarning ko'payishi;
- diagnostika va davolash uchun murakkab moslamalar va asboblarning keng qo'llanilishi;
- davolash muassasalarida sanitariya-gigienik tartibning buzilishi Shifoxona ichi infeksiyasi bilan kasallanishning keskin ortishi va avj olishiga olib keladi.

Shifoxona ichi infeksiyasining yuqish mexanizmlari va yo'llari:

-Fekal-oral, havo-tomchi, transmissiv, muloqot-maishiy, parentral, vertikal, alimantar. Shifoxona ichi infeksiyasi profilaktikasi va ular bilan kurashish choralari:

-Infeksiya qo'zg'atuvchilari manbalarini erta aniqlash va oldini olish bo'yicha ishlarni tashkil etish muhim ahamiyat kasb etadi:

- mijozlar va tibbiyot xodimlari orasida bemorlar va tashuvchilarni erta va maksimal tarzda to'liq aniqlash;

- bemorlarni qabul qilishda to'g'ri saralash;

- yiringli-yallig'lanishli va boshqa yuqumli kasalliklari bo'lgan bemorlarni aniqlash;

- tug'ruqxonaning fiziologik bo'limi, “toza” va yiringli jarrohlik bo'limiga kelib tushadigan bemorlar oqimini chegaralash;

- Shifoxona ichi infeksiyasining bemorlarni o'z vaqtida alohidalash hamda tegishli bo'limlari va palatalarga o'tkazish;

- tibbiyot xodimlari orasida bemorlarni aniqlash uchun “filtr” faoliyatini tashkil etish. Shifoxona ichi infeksiyasi profilaktikasida bir martalik vositalarning (shprislar, qon, eritmalar quyish uchun sistemalar) qo'llanilishi artifitsial zararlanishni oldini olishda muhim o'rin tutadi. Biroq, tibbiyot vositalarining barchasi ham bir marta qo'llanilish uchun mo'ljallanmagan.

Markaziy sterilizatsiya bo'limlarini (xonalar) tuzib, ularning ishonchligini fizik, kimyoviy va bakteriologik testlar yordamida tekshirish lozimdir. Dezinfeksiya tartibiga rioya etilishini uning tashkil etilishi, dezinfeksiya preparatlarini shifoxonaga tushgan vaqtdan boshlab ishchi eritmalarning qo'llanilishigacha nazorat qilish zarur bo'ladi. Dezinfeksion eritmalarini noto'g'ri saqlaganda va konsentratsiyasi pasaytirilgan eritmalarini qo'llaganda ularning qo'llanilishi o'z mazmunini yo'qotadi. Tug'ruqqa yordam beruvchi muassasalar, yangi tug'ilgan chaqaloqlarni parvarish etish bo'limlari, jarrohlik yo'nalishidagi bo'limlarda kamerali dezinfeksiya ham muhim ahamiyatga egadir. Shifoxona ichi infeksiyasi avj olishini oldini olish uchun oziq-ovqat bloklari faoliyati, oziq-ovqat mahsulotlarini qayta ishlash va sotish, ayniqsa, sut va go'sht mahsulotlari, tuxum mahsulotlari, salatlar, venegretlarni sotish ustidan nazorat o'rnatish muhimdir.

Qon bilan ishlovchi tibbiyot xodimlari (muolaja hamshiralari, jarrohlar, akusherginekologlar, stomatologlar, klinik va biokimyoviy laboratoriyalar, qon quyish stansiyalarining xodimlari) V gepatitga qarshi emlanishi lozimdir. Shuningdek, tibbiyot xodimlari tomonidan gigienik qoidalarga so'zsiz rioya etilishi talab etilishi kerak bo'ladi. Qo'lni sovun bilan yaxshilab yuvish kabi oddiy muolaja kasallanishni 20-50% kamaytirishi mumkin.

Epidemiologik nazorat. Shifoxona ichi infeksiyasini epidemiologik nazoratning tizimi o'z ichiga quyidagi elementlarni oladi:

- Shifoxona ichi infeksiyasining hisobga olish va ro'yxatga olish;
- ularning etiologik tarkibini aniqlash;
- DPM tashqi muhit ob'ektlarini sanitar bakteriologik tekshirish;
- patogen va shartli patogen organizmlarning sirkulyatsiyasini o'rganish;
- mikroorganizmlarning tarqalish kengligi hamda antibiotiklar, antiseptiklar va dezinfektantlarga chidamlilik spektrini aniqlash;
- tibbiyot xodimlarining salomatlik holati (kasallanishi, epidemiologik jihatdan ahamiyatga ega bo'lgan mikroorganizmlarni tashuvchanligi) ustidan nazorat qilish;

- DPM sanitar-gigienik va epidemiyaga qarshi tartibga rioya etilishini nazorat qilish;

- Shifoxona ichi infeksiyasi bilan kasallanishning tahlil qilinishi (joriy va retrospektiv) qo'zg'atuvchilarning manba'i, yuqish yo'llari va omillari, shuningdek, qo'shimcha zararlanish to'g'risida xulosaga kelish imkoniyatini beradi.

Xulosa-shifoxona ichi infeksiyalari tibbiyotda dolzarb muammo bo'lib, ularning oldini olish har bir tibbiyot xodimining mas'uliyatidir. Aseptika va antiseptika qoidalariga rioya qilish orqali ushbu infeksiyalarni kamaytirish mumkin

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

KASALXONA ICHI INFEKSIYASI .PATOGEN KOKKLAR Mustafokulov Jonibek Rustamqul og'li Fayzullayeva Zamira Toshkent tibbiyot akademiyasi
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7392813>

SCIENCE AND INNOVATION INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL
VOLUME 1 ISSUE 8 UIF-2022: 8.2 | ISSN: 2181-3337 386 REFERENCES

Abu Ali ibn Sino –Tib qonunlari. BOZ.Shifoxona ichi infeksiyalari bo'yicha qo'llanma

S.S.Yuldashev-Infektsion nazorat saoslari.reanimasiya va Anesteziologiya darsliklari

1. I.MUHAMEDOV E.ESHBOYEV N.ZOKIROV M.ZOKIROV
“MIKROBIOLOGIYA IMMUNOLOGIYA VIRUSOLOGIYA”

2. A.B G'ANIXO'JAYEVA,H.A NAZAROVA “MIKROBIOLOGIYA VA
MIKROBIOLOGIK TEKSHIRISH USULLARI” 3. Norma.uz sayti 4.

Navoidsenm.uz 5. Wikipedia.org

1 www. Med info .uz

4. www. Ziyonet .uz

2. www. Library . uz

5. www. Buhti.uz

3. www. TTA.uz

6. www. Google